

HOOFDSTUK I

1998

De zware celdeur viel met een klap achter hem dicht. Hij had de neiging er met zijn vuisten tegenaan te beuken. Het had geen zin: het zou zeer doen, maar de pijn vanbinnen niet verdrijven.

Timo liet zijn lange armen langs zijn slanke lijf vallen en keek om zich heen. Tegen de witte, kale muur stond een ijzeren bed, daarnaast een kleine, vierkante, donkerhouten tafel waaronder een stoel was geschoven. Boven de tafel hing een leeg prikbord. In de hoek van de ruimte bevond zich een roestvrijstalen toilet met eenzelfde wasbakje. Dat was alles.

Verwezen ging hij op de rand van het bed zitten en duwde zijn handen wanhopig in zijn dikke, donkere haar. Het kon niet waar zijn dat hij gevangenzat, het moest een droom zijn, een bange, benauwde droom.

Aan de harde rand van het bed die in zijn been drukte, voelde hij dat het geen droom was, maar bittere werkelijkheid. Hij zat in het huis van bewaring¹ en Esther was alleen thuis met Emma. Hij zag nog Esthers ogen voor zich toen hij afscheid van haar nam.

1. Iemand die nog in afwachting is van zijn veroordeling, verblijft in het huis van bewaring. Nadat de persoon gestraft is, gaat hij over naar de gevangenis.

Grote, verschrikte, bruine ogen in een smal gezicht, omlijst door donkerblond, krullend haar.

Hoe ging het ook alweer vanmorgen? Even goed nadenken. Het was nog schemerig toen er op het keukenraam werd geklopt. Hij dacht dat Coen het was, zijn collega, die hem elke morgen om kwart over zes op kwam halen.

Hij pakte zijn tas, waar Esther zijn goedgevulde groene broodtrommel en zijn beker met karnemelk in had gedaan, en liep naar buiten.

Het was Coen niet. Op de stoep, in de schemer van het ontwakend ochtendlicht, stonden twee potige politieagenten. Het embleem van hun pet glinsterde in het schijnsel van de lantaarn die voor hun huis stond.

Dus nu waren ze gekomen. Hij had hen al eerder verwacht.

‘Rechercheur De Rijke, en Rutgers’, stelden ze zich voor. ‘De heer Talen?’ vroeg De Rijke, de oudste agent.

‘Dat ben ik.’

‘Dan wordt u verzocht met ons mee te gaan. U wordt verdacht van een aantal zaken waarover we op het politiebureau nader met u willen spreken.’

En Esther dan? Ze wist nog nergens van.

‘Mag ik nog even met mijn vrouw praten voor ik meega?’ Hij liep terug naar de voordeur. Rutgers, de jongste van de twee, hield hem tegen.

Hij was nijdig geworden vanbinnen, maar had zich beheerst. Hij moest geen ruzie maken, daar zou alles alleen maar erger door worden. Het was al ellendig genoeg. ‘Alstublieft, heel even maar’, probeerde hij nogmaals. ‘Ik ga geheel vrijwillig mee, daar hoeft u niet bang voor te zijn.’

‘Vooruit dan.’ Rutgers deed een stap achteruit en liet hem gaan. ‘Maar snel.’

Hij wilde het ook kort maken. Hij wist niet eens wat hij tegen Esther moest zeggen, en er zat zo’n brok in zijn keel.

Langzaam liep hij naar boven. Wat had de trap veel treden. Dat had hij nooit eerder gemerkt. Toch wilde hij dat er nog meer treden kwamen. Hij zag er zo tegenop om Esther onder ogen te komen.

Ze stond tegen de glanzende, witgeverfde balustrade op de overloop, de donzige, zachtroze ochtendjas strak langs haar tengere lichaam getrokken. Vier jaar geleden kon de jas niet dicht. Toen moest Emma geboren worden. Toen was alles nog zo goed geweest.

‘Wat is er aan de hand, Timo?’

Wat moest hij zeggen? De waarheid natuurlijk, maar daar had hij de moed niet voor. Die zou hij haar later vertellen.

‘Er zijn hier twee rechercheurs, die willen met me praten. Ik moet even mee naar het bureau.’

Ze keek hem ontsteld aan. ‘Moet jij mee naar het politiebureau?’ Haar stem klonk hoog en schril. ‘Waarom dan, Timo?’

Hij trok snel de deur van de kinderkamer dicht. Emma mocht niet wakker worden. Zijn kind mocht niets van de ellende merken.

‘De politie wil graag een aantal zaken met me doornemen.’ Hij hoorde de rechercheurs in de gang praten. ‘Maar ik ben vanavond wel weer thuis.’

Hij durfde haar niet aan te kijken, wist dat het niet waar was.

De stemmen klonken harder, ze werden vast ongeduldig beneden. Hij moest opschieten, anders kwamen ze naar boven en Emma mocht hen niet zien. Ze mocht niet zien dat ze haar vader meenam. Dat zou ze haar leven lang niet meer vergeten.

Hij gaf Esther een zoen, wilde toch ook even afscheid van Emma nemen. Maar toen hij Esther losliet, zag hij onder aan de trap De Rijke staan. Hij kon niet meer naar Emma toe gaan. Hij moest mee. Was het erge maar niet gebeurd, had hij het maar nooit gedaan. Wat was hij toch een ellendig mens. Dit verdiende Esther niet. Gelukkig wist Emma nog nergens van, maar die zou later ook horen wat voor vader ze had. Zou ze dan nog wel van hem kunnen

houden? Dat moest. Hij hield zo veel van haar en hij kon er toch niets aan doen dat zijn ...

‘Gaat u mee?’ De Rijke stond met zijn rechtersvoet op de onderste tree, klaar om naar boven te komen als het nog langer zou duren.

‘Ja, ik kom eraan.’

Nog even keek hij naar Esther, daarna liep hij de trap af en stapte door de voordeur naar buiten. De Rijke en Rutgers kwamen vlak naast hem lopen. Ieder aan een kant.

Bij de voordeur stonden nog twee agenten en toen hij langs de zijkant van het huis keek, zag hij er bij het achterpad nog twee staan. Ze hadden het huis omsingeld! Alsof hij een grote crimineel was.

Rutgers hield het linkerachterportier van de politieauto open. ‘Stap maar in.’

Toen hij zat, deed Rutgers het portier weer dicht. Dat had hij zelf ook kunnen doen, hij had zijn handen vrij. Ze hadden hem geen boeien omgedaan. Zeker omdat hij vrijwillig meeging. Het leek er anders wel op dat ze bang voor hem waren, verderop stonden nog twee politieauto's, die bleven wachten tot hun auto wegreed.

Het was niet ver naar het bureau. Ze waren er binnen vijf minuten.

De Rijke parkeerde de auto vlak voor de achteringang. Rutgers sprong eruit en stond meteen naast zijn portier. De Rijke was er een tel later ook. Met z'n drieën liepen ze naar het bureau. De deur zoefde zacht open.

‘Cel nummer 1’, zei de agent die achter de balie zat. Zijn blonde haar schitterde onder het licht van de tl-buis. Zijn helblauwe ogen namen hem onderzoekend op.

Rutgers bracht hem naar de cel. Hij liep nog steeds vlak naast hem, maar raakte hem niet aan. Dat moest hij ook niet doen, dan zou het verkeerd gaan. Het leek wel of hij onder stroom stond.

‘We komen u zo halen.’ Rutgers draaide de deur op slot en liet

hem alleen. Hij had een halfuur de tijd om na te denken. Coen zou nu naar het werk zijn. Wat zou Esther tegen hem gezegd hebben? Coen was een fijne vent. Esther mocht best tegen hem vertellen dat hij opgepakt was. Als Coen wist hoe het gekomen was, zou hij niet hard over hem oordelen. Dat wist hij zeker.

Zou Coen het werk wel aankunnen? Hij moest nu alles alleen regelen. Dat was vervelend voor hem. Het was op het ogenblik juist zo druk in het verzorgingstehuis. Als Coen maar zorgde dat het vlees op tijd gebraden werd en de bloemkool niet te lang opstond, anders smaakte die nergens meer naar.

Op de gang klonken voetstappen en stemmen. Er werd gelachen en gevloekt. Het klonk alle twee hard en onecht. Zeker mannen die hier ook zaten. Misschien ook schuldig en tegelijkertijd onschuldig, net als hij.

De deur ging open. Er stond een agente, ze had donkerblond haar, dezelfde kleur als Esther, alleen was het steil.

Hoe zou het met Esther gaan? Als ze zich maar rustig hield, niet te hard tobde. Straks werd ze depressief. Dan was het zijn schuld.

‘Meneer Talen, ik kom u halen voor het verhoor.’ De agente hield de deur wijd open. ‘Ga uw gang.’ Ze liet hem voorgaan en liep dicht achter hem de lange, brede gang door. ‘We zijn er bijna. De laatste deur rechts is de verhoorkamer.’ Ze opende de deur met een brede zwaai. ‘Meneer Talen’, kondigde ze hem aan.

‘Komt u verder.’ Achter een stalen bureau zat een grote man met glimmend, zwart haar en donkere ogen. Hij stond op en keek hem door zijn hoornen bril doordringend aan: ‘Van Hattum, hulpofficier van justitie’, zei hij, terwijl hij hem een stevige hand gaf.

Dat was een hoge in rang, met een streepje meer dan de andere agenten. Die zou over zijn lot beslissen.

Timo slikte. Hij moest proberen vriendelijk te zijn, maar dat zou niet meevallen. Steeds zag hij Esther voor zich, voelde het zout van haar tranen op zijn lippen, toen hij haar gedag kuste. Ze konden

hem wel gaan ondervragen, maar ze moesten een ander pakken. Niet hem. Die andere had schuld, hij niet.

Hij was beschadigd, blijvend beschadigd. Daarom had hij zulke dwaze dingen gedaan.

Hij zou naar buiten willen rennen en huilen zoals hij nog nooit had gedaan. Maar hij moest zich beheersen en antwoorden, al stikte hij bijna.

‘U wordt verdacht van een aantal zaken waarover wij u in de komende uren gaan verhoren. Tot nader order is u de vrijheid ontnomen. Gaat u zitten.’

Van Hattum keek hem strak, maar niet onvriendelijk aan. Daarna verliet hij het vertrek.

Twee agenten, die stil in de hoek hadden staan wachten, namen de plaats van de hulpofficier in. Een ervan was een buitenlander. Hij nam als eerste het woord. ‘Mijn collega en ik zullen het eerste verhoor afnemen.’

Hij stelde zich niet voor. Het hoefde ook niet. Straks zouden er nog meer verhoren afgenomen worden en hij kon al die namen toch niet onthouden.

Deze stem trouwens wel, het was een mooie, warme stem.

‘Wilt u iets over uzelf vertellen? Over uw jeugd.’ De man keek hem meelevend aan.

Wat moest hij vertellen? Waar moest hij beginnen? Hij zou het niet weten.

‘Begin maar bij het begin, gewoon wat u zich nog kunt heugen.’

Heugen kon hij zich genoeg, maar dat zou hij allemaal niet vertellen. Wat hadden zij daarmee te maken? Helemaal niets. Alleen met wat er pas gebeurd was. Maar daar kon hij ook niet over praten.

Hij vertelde een paar oppervlakkige dingen: dat hij de jongste in het gezin was. Dat hij een broer had en twee zussen. Drie eigenlijk, maar zijn op een na oudste zus had hij tijden niet meer gezien. Zij kwam nooit meer thuis.

De andere agent, groot en rossig, met harige handen vol kleine, bruine sproeten, schreef alles op.

‘Hoe is uw relatie met uw vader?’

Niet best. Nooit geweest, maar als hij dat zei, kregen ze een nog negatievere indruk van hem. Ze verdachten hem al van bepaalde zaken en als je dan ook nog niet goed met je vader op kon schieten, kon je het helemaal vergeten.

Timo haalde zijn schouders op.

‘En met uw moeder?’

Moeder was een schat, maar over haar wilde hij het niet hebben. Ze had al ellende genoeg meegemaakt. Hij ook, hij zat hier niet voor niets. Dat had een oorzaak, maar dat kon hij allemaal niet vertellen. Dan zat hij hier morgenvroeg nog en ze zouden er toch niets van begrijpen. Je moest het zelf meegemaakt hebben, voor je er iets van begreep.

Wat voor opleiding hij had gedaan? Dat was veilig terrein. Daar kon hij wel iets van vertellen. Zijn vader wilde dat hij boer werd, maar daar had hij geen zin in. Huib, zijn oudste broer, wel. Dat kwam goed uit. Twee zoons op de boerderij kon ook helemaal niet. Huib hielp thuis, maar ging ook nog als loonwerker bij andere boeren werken, om wat bij te verdienen.

Na veel gezeur mocht hij voor kok gaan leren. Ook al hield vader vol dat koken voor vrouwen was. Vrouwen hadden volgens hem een schoenmaat kleiner gekregen om dichterbij het aanrecht te kunnen staan. Dat was niets voor mannen.

Vader kon zeggen wat hij wilde, maar hij vond het geweldig om kok te zijn. Hij kon goed koken en bakken, zeiden de leraren op school vroeger al. Dat vonden de mensen in het verzorgingstehuis *Het warme nest*, waar hij werkte, ook. Ze konden zo van hun eten genieten. Als Coen het vlees maar goed door zou braden en aan de diëten zou denken. Mevrouw Bakker met haar nierafwijking moest echt een natriumarm dieet hebben, anders kwam ze in de

problemen. Daar moest Coen niet slordig in zijn. Mevrouw Bakker was trouwens morgen jarig. Als Coen het verjaardagsmenu maar doorgaf ... En het memoblokje zag. Daar stond op dat ze morgen tien gebakjes moest hebben en een thermoskan koffie voor haar visite.

‘Wat voor werk doet u?’

‘Kok in een verzorgingstehuis.’

Bij oude mensen werken. Hij vond het fijn om een praatje met hen te maken. Vooral met mevrouw Bakker. Die vertelde dingen waar je echt jaloers op kon worden. En met meneer Baak, die een zoon had die ook kok wilde worden, maar die zoon was jong gestorven. Daar had meneer Baak het altijd over. Met nog veel meer mensen sprak hij. De meeste bewoners hadden wel behoefte aan een praatje. Sommige mensen hadden zo veel meegemaakt. Met hen had hij medelijden, hij probeerde hen te helpen. Maar nu zat hij zelf in de misère.

Het ergste vond hij het nog voor Esther en Emma. Trouwens, ook voor moeder. Daar had hij helemaal nog niet aan gedacht. Wat zou ze van streek zijn als ze het hoorde. Ze had al zo veel meegemaakt en nu dit weer.

Hij veegde eens door zijn dikke, donkere haar. Het zou nu wel alle kanten op staan, maar daar lette toch niemand op. Of toch wel? De donkere agent keek hem opeens aandachtig aan. ‘Hebt u het warm?’

‘Nee.’ Hij had het net alleen even benauwd toen hij aan moeder dacht, verder had hij het koud. Het leek of hij vanbinnen bevroren was.

De zilveren stationsklok aan de rode, bakstenen muur wees halfacht. Coen zou het vlees gaan klaarmaken. Hijzelf was aan de beurt geweest voor de soep en de vla en de warme pap voor het ontbijt. Dat zou nu een ander moeten doen.

Niet aan denken. Hij moest zijn gedachten hierbij houden. De

agenten bleven maar vragen. De buitenlandse agent had hem al heel lang verhoord. Nu mocht de rossige hem onderhanden nemen en schreef de donkere alles op. Waarschijnlijk gebeurde dat met de volgende twee verhoren ook zo. Dat betekende zes verhoren. De rossige probeerde hem weer op een andere manier aan het praten te krijgen. Het hielp allemaal niets. Ze werden niets wijzer. Hij kon het niet vertellen. Hij zat vanbinnen helemaal op slot.

De wijzer kroop naar halftien. De keukenassistentes zouden het grote, nikkelen koffiezetapparaat vullen, eerst water in de kan gieten en daarna koffie in de filter strooien. De filter moest boordevol. Kon hij het maar even zeggen, anders werd de koffie slap en de mensen moesten een pittig kopje koffie hebben. Sommigen hadden toch al zo weinig in hun leven. Voor hen was een kopje koffie echt een bakje troost.

Hij had er ondertussen ook wel behoefte aan. De agente bracht hem terug naar de cel. Ze was zeker voor dit werk aangesteld. Het leek zo'n tenger meisje, maar ze zou je waarschijnlijk vloeren als het nodig was, anders lieten ze haar dit werk echt niet doen.

'Ga uw gang. Ik haal u over anderhalf uur weer op voor het volgende verhoor.' Ze hield de deur open en liet hem binnengaan. Als ze nu maar zei: 'U krijgt zo een kopje koffie.' Ze zei niets en sloot de deur.

Hij ging op de harde brits zitten. Waarom moest het zo lang duren? Waarom konden de verhoren niet achter elkaar plaatsvinden? Dan was hij ervan af. Dat deden ze niet. Ze lieten er een tijd tussen. Ze wilden zeker overleggen en hun tactiek bespreken om hem aan het praten te krijgen.

Hij had het wel goed gehad, bedacht hij toen de agente hem laat in de middag terugbracht. Drie verhoren door zes verschillende mensen waren het geweest. Hij had ondertussen aardig wat verteld, maar het werkelijke waren ze niet te weten gekomen: de pijn die

vanbinnen zat. Daar kon hij niet over praten. Daar kon hij alleen over tobben nu hij hier zo eenzaam zat.

Het luikje van de celdeur ging open. ‘Wilt u dit aanpakken?’ vroeg een zware stem. Een grove, harige hand overhandigde hem een wit, plastic bekertje. De koffie smaakte lauw en slap. Hij wilde het bekertje leeggieten in het roestvrijstalen toilet, maar bedacht zich en dronk het toch op. Lauwe, slappe leut was altijd beter dan niets.

Het was te hopen dat de assistentes voor de oude mensen betere koffie hadden gezet.